
KYSELYLOMAKE

Tämä kyselylomake on osa Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa

FSD2546 Lasten ihmisoikeustietämys ja osallistuminen 2009-2010: Suomi

Kyselylomaketta hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

QUESTIONNAIRE

This questionnaire is part of the following dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive:

FSD2546 Child Rights Awareness and Participation 2009-2010: Finland

If this questionnaire is used or referred to in any publication, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

UNICEFin Yhteispohjoismainen tutkimus Lapsen oikeudesta osallistua 2009

Vastaa seuraaviin kysymyksiin valitsemalla oikea vaihtoehto tai kirjoittamalla vastauksesi sille varattuun tilaan.

PERUSTIEDOT

1. Ikä

1. ☐ 12	4. ☐ 15
2. ☐ 13	5. ☐ 16
3. ☐ 14	5. ☐ jokin muu, mikä? _____

2. Sukupuoli

1. ☐ tyttö	2. ☐ poika

3. Vanhempien koulutustausta

1. ☐ molemmilla on korkeakoulututkinto	3. ☐ kummallakaan ei ole korkeakoulututkintoa
2. ☐ ainakin toisella on korkeakoulututkinto	4. ☐ en osaa sanoa

4. Sukujuuresi

A) Minä...	B) Vanhempani...
1. ☐ olen syntynyt Suomessa	1. ☐ ovat syntyneet Suomessa
2. ☐ olen syntynyt ulkomailla, missä?
_____	2. ☐ ovat syntyneet ulkomailla, missä?
_____
	3. ☐ toinen vanhemmistani on syntynyt Suomessa, toinen ulkomailla, missä?
_____

LAPSEN OIKEUDET

5. Kuinka paljon katsot tietäväsi lapsen oikeuksista?

1. ☐ paljon	4. ☐ olen kuullut mainittavan
2. ☐ jonkin verran	5. ☐ en tiedä mitään lasten oikeuksista
3. ☐ melko vähän	6. ☐ en osaa sanoa

6. Missä olet kuullut lapsen oikeuksista? Voit valita myös useampia vaihtoehtoja.

1. ☐ kotona	7. ☐ harrastusten tai muiden vapaa-ajan aktiviteettien kautta
2. ☐ koulussa	8. ☐ jossain muualla, missä? _____
3. ☐ kavereilta	9. ☐ en missään
4. ☐ lehdistä	10. ☐ en osaa sanoa
5. ☐ radiosta/televisiosta	
6. ☐ internetistä	

7. Koskevatko lapsen oikeudet mielestäsi..

1. ☐ kaikkia alle 18-vuotiaita lapsia maailmassa	4. ☐ vain köyhiä tai kehitysmaiden lapsia
2. ☐ kaikkia alle 10-vuotiaita lapsia maailmassa	5. ☐ en osaa sanoa
3. ☐ vain eurooppalaisia lapsia	

8. Seuraavassa on joitain väittämiä ihmisoikeuksista. Merkitse jokaisen väittämän kohdalle oletko väittämän kanssa täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, et samaa etkä eri mieltä, jokseenkin eri mieltä vai täysin eri mieltä.

	<i>Täysin samaa mieltä</i>	<i>Jokseenkin samaa mieltä</i>	<i>Ei samaa, eikä eri mieltä</i>	<i>Jokseenkin eri mieltä</i>	<i>Täysin eri mieltä</i>
1. Jokaisella ihmisellä on oikeus elämään ja tätä oikeutta ei saa loukata missään olosuhteissa.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Jokaisella ihmisellä on oikeus elämään, paitsi erittäin vakaviin rikoksiin syyllistyneillä.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Poikia ja tyttöjä koskevat eri oikeudet.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Uskonnosta riippumatta, kaikilla ihmisillä on samat oikeudet	☐	☐	☐	☐	☐
5. Lapsia tulee suojella kaikelta väkivallalta.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Vanhemmilla on oikeus lapsen lievään ruumiilliseen kuritukseen (esim. tukistaminen, läimäyttäminen).	☐	☐	☐	☐	☐

9. Mitä mieltä olet lasten ruumiillisesta kurituksesta?

1. ☐ mielestäni lasta voi kurittaa ruumiillisesti	3. ☐ lasta ei milloinkaan saa kurittaa ruumiillisesti
2. ☐ mielestäni lievä ruumiillinen kuritus on hyväksyttävää (esim. tukistaminen)	4. ☐ en osaa sanoa

Lapsilla on erityisiä oikeuksia! Lapsen oikeuksien sopimus (LOS) hyväksyttiin YK:n yleiskokouksessa 20.11.1989. Sopimus on yleisesti hyväksytty käsitys siitä, mitä oikeuksia kaikilla lapsilla pitäisi olla ihonväriin, sukupuoleen, kieleen, uskontoon, poliittisiin mielipiteisiin, kansallisuuteen, etniseen tai sosiaaliseen alkuperään, varallisuuteen, vammaisuuteen tai syntyperään katsomatta. Sopimuksessa maat lupaavat toimia lapsen parhaaksi.

OSALLISUUS ARKIPÄIVÄSSÄ JA ARKIPÄIVÄN PÄÄTÖKSENTEOSSA

10. Seuraavaksi kysymme mielipidettäsi siitä, kuinka lapset voivat vaikuttaa erilaisiin asioihin kotona, koulussa ja lähiympäristössään.

A. Pohdi A-sarakkeessa, kuinka tärkeä mainittu asia tai siihen vaikuttaminen on sinulle henkilökohtaisesti. Asteikko: 1=ei lainkaan merkitystä, 2=ei juurikaan merkitystä, 3=ei merkityksetöntä eikä tärkeää, 4=melko tärkeää, 5=erittäin tärkeää

Esim. Jos mielestäsi on tärkeää saada vaikuttaa siihen, mitä oppitunneilla tehdään, valitse joko 4 tai 5.

B. B-sarakkeessa arvioi, miten itse olet tosiasiallisesti voinut olla mukana tai vaikuttaa mainittuun asiaan.

Asteikko: 1=en voi vaikuttaa lainkaan, 2=voin vaikuttaa vähän, 3=voin vaikuttaa hieman, 4=voin vaikuttaa jonkin verran, 5=voin vaikuttaa paljon

Esim. Jos koet, että et voi tosiasiallisesti vaikuttaa siihen, mitä oppitunneilla tehdään, valitse joko 1 tai 2.

	A. <i>Tärkeys</i>	B. <i>Toteutuminen</i>
	1...5	1...5
Kuinka tärkeitä seuraavat <u>kouluun liittyvät</u> asiat ovat sinulle ja missä määrin ne toteutuvat?		
1. Oman koulun valintaan vaikuttaminen	_____	_____
2. Vaikuttaminen siihen, mitä koulussa opitaan (esim. valinnaisaineet, tunneilla käsiteltävät aiheet)	_____	_____
3. Opetustapoihin ja oppituntien kulkuun vaikuttaminen (esim. ryhmätyöt, kirjoitusten aiheet)	_____	_____
4. Koulun ruokalistaan vaikuttaminen	_____	_____
5. Opettajan käytöstä koskevan palautteen antaminen	_____	_____
6. Opettajalle opetusta koskevan palautteen antaminen	_____	_____
7. Oppilaiden osallistuminen koulun ympäristön ja tilojen ylläpitoon ja siisteyteen	_____	_____
8. Oppilaita kuullaan yhteisiä sääntöjä laadittaessa ja ristiriitoja selvittäessä	_____	_____
Kuinka tärkeitä seuraavat <u>kotiin liittyvät</u> asiat ovat sinulle ja missä määrin ne toteutuvat?		
9. Makuuhuoneen sisustukseen vaikuttaminen	_____	_____
10. Oman rahan käyttöön vaikuttaminen	_____	_____
11. Perheen päivittäisiin hankintoihin vaikuttaminen (esim. ruoka, vaatteet)	_____	_____
12. Perheen suurempiin hankintoihin vaikuttaminen (esim. tietotekniikka, auto, asunto,)	_____	_____
13. Sähkön ja/tai veden kulutukseen vaikuttaminen kotona	_____	_____
14. Kodin roskien lajitteluun ja muunlaiseen kierrätykseen vaikuttaminen	_____	_____
15. Omaan tietokoneen käyttöön ja tv:n katseluun vaikuttaminen	_____	_____
16. Omiin kotiintulo tai nukkumaanmenoaikoihin vaikuttaminen	_____	_____
17. Kotitöihin osallistuminen	_____	_____
18. Mikäli vanhempasi ovat eronneet, omiin asuinjärjestelyihin vaikuttaminen (jätä vastaamatta, jos ei päde kohdallasi)	_____	_____

Kuinka tärkeitä seuraavat vapaa-aikaan liittyvät asiat ovat sinulle ja missä määrin ne toteutuvat?

	A. Tärkeys 1...5	B. Toteutuminen 1...5
19. Oman kunnan harrastusmahdollisuuksiin, oleskelupaikkoihin ja järjestelyihin vaikuttaminen	_____	_____
20. Palautteen antaminen lähikauppojen, palveluiden tai julkisen liikenteen työntekijöille (esim. bussin kuljettaja)	_____	_____
21. Omien harrastusten tai vapaa-ajanviettotapojen sisältöön vaikuttaminen (esim. harrastuskertojen rakenne)	_____	_____
22. Talkootyön tekeminen harrastuksen tai vapaa-ajanviettotavan puolesta	_____	_____

MIELIPITEITÄ MEDIASTA, INFORMAATIOSTA JA OSALLISUUDESTA

11. Seuraavassa on väittämiä mediaan ja nuorten osallisuuteen liittyen. Merkitse jokaisen väittämän kohdalle oletko väittämän kanssa täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, et samaa etkä eri mieltä, jokseenkin eri mieltä vai täysin eri mieltä.

	<i>Täysin samaa mieltä</i>	<i>Jokseenkin samaa mieltä</i>	<i>Ei samaa, eikä eri mieltä</i>	<i>Jokseenkin eri mieltä</i>	<i>Täysin eri mieltä</i>
1. Koulussa on tarpeeksi opetusta siitä, miten Suomessa tehdään päätöksiä	☐	☐	☐	☐	☐
2. Koulussa on tarpeeksi opetusta siitä, miten kunnassani tehdään päätöksiä.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Äänestysikää paikallis- ja valtakunnallisissa vaaleissa tulee laskea.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Oppilaskunnissa ja nuorisovaltuustoissa olevat oppilaat ajavat kaikkien oppilaiden etua	☐	☐	☐	☐	☐
5. Koen, että saan vapaasti ilmaista mielipiteeni minua koskevista asioista ja aikuiset ottavat ne vakavasti.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Media (tv, radio, lehdet, internet) tuo lasten ja nuorten mielipiteet ja näkemykset esille ja kunnioittaa niitä	☐	☐	☐	☐	☐
7. Koen saaneeni riittävästi totuudenmukaista tietoa ilmastonmuutoksesta ja sen vaikutuksista.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Ilmastonmuutos ja ympäristöasiat huolestuttavat minua.	☐	☐	☐	☐	☐

12. Kirjoita kolme tärkeintä asiaa, missä nuoria tulisi mielestäsi kuulla?

- _____
- _____
- _____

13. Kirjoita kolme tärkeintä asiaa, jotka Suomessa pitäisi mielestä tehdä ilmastonmuutoksen torjumiseksi ja/tai luonnonsuojelun tueksi?

- _____
- _____
- _____

14. Oletko ollut mukana joissain alla olevista toiminnoista?

	<i>Kyllä</i>	<i>En</i>
1. Koulun oppilaskuntatoiminta/koulun oppilaskunnan hallitus	☐	☐
2. Paikallinen tai alueellinen nuorisovaltuusto	☐	☐
3. Muut koulut toiminnot esim. tukioppilastoiminta, kiusaamisen ehkäisyohjelma, vertaissovittelevä	☐	☐
4. Järjestötoiminta: Lasten Parlamentti, Nuorten foorumi, Nuorten ääni tai vastaava	☐	☐
5. Poliittinen puolue (joko jäsen tai muuten mukana toiminnassa)	☐	☐

LAPSET JA NUORET KANSALAISINA

15. Vaikuttamisella tarkoitetaan toimintaa, jolla pyritään saamaan aikaan haluttu muutos. Usein perimmäisenä tarkoituksena on pyrkiä vaikuttamaan viranomaisiin ja/tai päätöksentekijöihin.

A-sarake: Arvioi kuinka tärkeitä seuraavat vaikutuskanavat ja keinot ovat mielestäsi.

Asteikko: 1=ei lainkaan merkitystä, 2=ei juurikaan merkitystä, 3=ei merkityksetöntä eikä tärkeää, 4=melko tärkeää, 5=erittäin tärkeää

B-sarake: Arvioi vielä kuinka hyvin nämä kanavat ovat toimineet omalla kohdallasi vaikuttamisen välineenä? Asteikko: 1=erittäin huonosti, 2=melko huonosti, 3=ei huonosti, eikä hyvin, 4=melko hyvin, 5= erittäin hyvin. Mikäli sinulla ei ole käyttökokemusta, jätä vastaamatta.

Esimerkki: Jos käytät my-space-, youtube- tai facebook-sivustoja ja koet pystyväsi sillä vaikuttamaan valitse 4 tai 5

	A. Tärkeys 1...5	B. Toteutuminen vaikuttamisen välineenä 1...5
Vaikutuskanavat		
1. Koulun oppilaskunnan hallitus	_____	_____
2. Paikallinen/alueellinen nuorisovaltuusto	_____	_____
3. Järjestöjen nuorten valtuustot ym. osallistumishankkeet (Esim. Suomen lasten parlamentti, Nuorten foorumi, Nuorten ääni...)	_____	_____
4. Partio, kerhot ja harrastusseurat Vaikutuskeinot	_____	_____
5. Mielenosoitus	_____	_____
6. Päätäjälle suunnatun vetoimuksen allekirjoittaminen	_____	_____
7. Henkilökohtaisen vetoimuksen kirjoitus päätäjälle	_____	_____
8. Kansalliset ja/tai kansainväliset kokoukset, joissa kuulla lapsi- tai nuorisoadustajia	_____	_____
9. Blogit ja internetyhteisöt	_____	_____
10. Mielipidekirjoitus (koulun lehteen, paikallislehteen, koulun verkkosivuille...)	_____	_____
11. Osallistuminen harrastusseuran tai kerhon ohjaamiseen ja suunnitteluun	_____	_____

16. Kuvittele 10-askelmaiset tikapuut. Jos ylin taso eli 10. askelma kuvaa sinulle parasta mahdollista elämänlaatua ja alin taso, 0, kuvaa huonointa mahdollista elämänlaatua, millä askelmalla tikapuita koet olevasi tällä hetkellä?

0..10 _____

17. Ajatteletko vaikuttamista eri tavalla tähän kyselyyn vastaamisen jälkeen?

1. Kyllä 2. En 3. En osaa sanoa

KIIITOS VASTAUKSESTASI!